

FISKIMENN!

Minnast til at greiða atkvøðu, áðrenn lagt verður frá landi!

SOSIALURIN

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRØÐRALAG

Nr. 80

MIKUDAGIN
12. OKTOBER 1966

39. ARG.

Tjóðveldið vil her- útbúgving

Upp undir valið eru serliga tjóðveldismenn farnir at royna nýggja esing um nokur gomul rumbulsmál — eitt nú herskyldumálið

Hóast tað í donsku herskyldulógini er skilað til, at føroyingar og grønlandingar eru undantikinir herskyldu, hendi tað, at einstakir føroyingar, ið vóru staddir niðri, fingi boð um at gera herskyldu.

Henda misskiljing var beind av vegnum aftaná samráðingar, ið føroysku fólkatingsmennirnir Jóhan Nielsen og Jóhan Poulsen høvdu við ríkismyndugleikarnar. Hetta var sjálvandi ein harmiligrur trumfur at missa hjá tjóðveldismonnum, sum tykjast turgeldir í praktiskum politikki; men bestir á rumbulokinum.

Teir tykjast rættiligrir andstöðingar av øllum hernaðartiltokum; men hetta er bara orð og einki annað.

Tjóðveldispolitikkurin er hin einstasti í Føroyum, sum miðar móti herubbing, herskyldu og tilikum, ið føroyingar altíð hava vist andstygd.

Um hetta mál stóð at lesa í »14. sept.« fyrri nokrum árum síðan: »Nórdurlond royna at leita sær saman til trygðar og verndar. Uppi hesa samvinnu VILJA VIT SLEPPA OKKUM. — Vit sleppa tað eisini, tað er einki at ivast.«

Greiðari kann tað ikki sigast! Tjóðveldisflokkurin vil at Føroyar skulu herútbúgvast, og tá verður neyðugt við herskyldu, um vit ikki skulu heita á t.d. danir um at átaka sær hvernudina hjá okkum.

* Onkur má taka sær av okkara * herútbúgving og hvernudini í * Føroyum, um vit skulu uppi * slika verjusamgongu og ikki * sjálvir taka okkum av verjuni. Henda stóða er ikki til at misskilja, og uttan mun til orðaleik tjóðveldismanna, so stendur tað rimmarfast og prógvað við teirra egnu orðum.

AT TJÓÐVELDISFLOKKURIN ER EINASTI FLOKKUR Í FØROYUM, SUM VIL HAVA HER-ÚTBÚGVIING Í FØROYUM — ANNAÐHVØRT VIÐ HERSKYLDU FÓLKÍ UR FØROYUM ELLA FREMMANDUM HERMONNUM!!!

Veit Knud Vang púrt einki?

ELLA
TRÚTTAR HANN ÓSANNINDI Í FÓLK Í TI TREYSTI, AT FÓLK, IÐ IKKI HUGSAR ELLA SUM IKKI HEYUR HAVT UMSTØÐUR AT FYLGJA VIÐ, TRYR HONUM?

Í einari grein um okkara handils- og valutaumstøður greiddu vit — hava gjørt tað fleiri ferðir áður her í blaðnum — frá Buhls og Thorstein Petersens orðaskifti, har Buhl segði Thorstein Petersen:

1. at tað var eingin lóg, ið forðaði honum og øðrum føroy-

ingum at keypa, hvar ið hann vildi, 2. at hann úr danska tjóðarbankanum fyrri føroyskan og danskan pening kundi fáa alla ta valutu, sum brúk var fyrri at keypa ta biligastu og bestu (Framhald á 4. síðu)

»Javnaðarmannaleiðin er hin einasta beina fyrri okkum, sum eiga skip!«

Nakað soleiðis málbar ein av okkara ungu røsku skiparum seg, ið eg kom á tal við umboð á »Smirlu«.

Tað vóru tey nýggju skipini, vit talaðu um.

Tey høvdu so ilt við at bera seg. Tað, sum serliga nívdi, vóru tær vanvit høgu sleipistöðarrokningarnar og útgerðarvurnar, helt hann.

»Her hava javnaðarmenn rætt,« segði hann.

»Tað skuldi verið sleipistöðir, sum landið ella øll skipini áttu, drivnar av dugnaligastu monnum. So fingi vit ikki hesar ræðuligu

sleipistöðarrokningarnar, sum taka mergin úr okkum!

Og tað skuldi verið ein lands- andeilsinnflytan ella ein lands-handil, ið fluttu útgerðarvurnar okkara inn í stórum, haðani vit kundu fingið tær biligast og best. Eg ivist ikki í, at tá vildu vit fingið vurnar til heilt aðrar hampilgar prísir enn tilfelldi er í dag.

Fiskivinnan er so tung. Hon má fáa allan lætta. Men her kundu vit fiskimenn og skipseigarar handlað sjálvir. Púra ørt, at vit ikki hava gjørt tað!

At eg helt við hesum skilamanni var eyðvitað!

Men tað forvitnisliga var, at hesin skipari og skipseigari, var ein ungur maður, ið hevði staðið sum næstur maður á fólkalokkslista við seinasta lótingsval.

Pætur.

BYRÁÐSFUNDUR

var hóskvöldið í Havn. Ummæli av hesum fundi verður at koma í blaðið í leygdagdin, tí tað lá illa fyrri at fáa tí innivist í hesum nr.

NÝGGJ BÓK

HEIMASTÝRI-SJÁLVSTÝRI

kemur út 13. oktober. Kostnaður 10 kr. Fæst í øllum bóka-búðum.

MENTUNNARGRUNNUR STUDENTAFELAGSINS

Í umboðssølu hjá:

Helge Justinussen

bóka- og pappirshandil
Sverrigsgata 18 - telf. 2935.
TÓRSHAVN

TELEGRAFISTNÆMINGUR

Á telegrafstöðini er pláss leyst fyrri einum telegrafist-næmingi. Í minsta lagi kravst real-ella preliminarprógv. Skrivlig umsókn við avriti av eksamensprógvum verður at senda telegrafstöðini.

E. Akraberg Hansen.

Hoydal neyðarsliga og jankasliga noyðdist at viðganga veslaleiðina tjóðveldisnanna í hesum máli,

sum jú var »høvuðsmáli« tjóðveldisflokksins til seinasta vali!!

Ófriðarligar tíðir

Leygarkvöldið varð sjónleikurin Ófriðarligar tíðir eftir C. Holm Isaksen (Kristin í Geil) sýndur í Sjónleikarhúsinum í Havn. Hann varð fyrstu ferð sýndur í 1908; men tá hann fyrst í 20'um kom út sum bók, var hann nógv broyttur, og tað til tað betra.

Henda framfærsla er í sambandi við 200 ára føðingardag Nólsoyar Páls. Sjónleikurin er ógviliga skemtiliga skrivaður, ja, mest sum ov skemtiliga í relasjon til tann tilburð hann lýsir: Tá »Brillumad-urine« rændi Havnini.

Men hann, sum hevur eyga og oyra fyrri undirbótanum í leikinum, hann dugir at gera sær eina hugmynd av teirri fátæku Havnini tá á døgum og av tí undirbráttliga sinna lag og hugsunnarhátti, ið tá valdaði. Og her er tað so, at Nólsoyar Páll skyggir heilt framúr bæði í sinnalag og vitan. Hann, ið hevði farið so víða og gjørt seg kunnar við størri og friari viðurskifti og ideologi. Ja, soleiðis verður Páll lýstur í sjónleikinum, og hetta er eisini almanna uppfatan av honum nú á døgum. Hvussu er ella ikki, er tað so víst, sum tað er sagt, at Páll var slóðbróttarin mikla. Hann breyt gamlar síðir, og legði nýggjar ræsur, ja, var so viðgongdur eftir tátiðar hugsunnarhátti her á landi, at mangur mundi óstast við. Í stríðnum móti yvirvaldinum, embætismonnum hevði hann óivað fleiri

Sum sjúkrasystir

velji og javnaðarflokkinn á sama hátt: sum allar minar starvsystir í Danmark, Noregi og Svørík. Tí tað er javnaðarflokksins fylkingar-boðum og læru við skylda, at vit hava fingið tann bata í okkara kortum, sum vunnin er!

Sjúkrasystir.

samhugaðar enn teir, ið tordu at lata hugsanir sínar koma til sjónar. Eitt meðalið, hann nýtti í hesum bardaga sinum, eitt vápn, ið mundi nýta eina meinst, var táttu- og kvæðayrkingar hansara. Sum satiriskt skald man hann ikki eiga sin líka í Føroyum, og tað man vera ymiskt, hvussu nógv føroyingar høvdu minst til hansara og virt hann, um hann ikki hevði átt hesar fráliku skaldagávur — og nýtt tær so væl.

Eyðun Johannesen hevur staðið fyrri venjingunum, og tað skal sigast alt fyrri eitt, at í hesum føri, sum flest altíð hevur hann havt eina hepana hond; men tað skal eisini sigast, at nú eigur Havnin so góðar sjónleikarar, at tað kanska ikki

er so bágíð at stíla fyrri eini framförsu av einum tilikum sjónleiki. Vit skulu ikki her nevna eitt einasta navn á teimum leikandi og seta tað fram um nakran annan; tað er nóg mikið at siga, at væl var leiki.

Í sambandi við sjónleikin vórðu sýndar ljósmyndir, ið lýsa skuldu fólkalívið á døgum Nólsoyar Páls, og hvussu Havnin (helst) sá út tá á døgum. Hesar myndir vóru tiknar á smalfilm av D. J. Mortensen og Ásmundi Poulsen.

Eisini útvarpið hevði eitt hoyrispæl um liv Nólsoyar Páls leygar-kvöldið; men tað stóð langt frá máti við sjónleikin — ið hvussu er, hvat framburðinum viðvikir.

L.

NATO-BRÆV landsstýrisins

Eingin kann avnoka, at tjóðveldismenn undan seinasta vali vóru ógvuliga ágrýtnir at beina fyrri NATO, herstöðini og hervaldinum Á PAPPIRINUM OG Í ORÐUM!!

Teir sögdu hetta væl lata seg gera — bara teir sluppu framat.

Og teir sluppu framat!

Í fyra ár hava teir sitið í landsstýrinum og harvið við størsta møguleika at gera vart við seg; men hvat hava teir gjørt?

Fyrst og fremst steintagt um hervald og allan devilskap líka til nú, tætt uppundir valið!!

Hetta kundi verið fyrirgeviligt; tí menninir, ið vóru so ágrýtnir undan seinasta vali, eru kanska ikki teir, ið best eigna seg til at taka hetta upp til veruligar viðgerðar, tí málið er viðskvæmt og krevur sterkar, drúgvur og langrøknar samráðingar;

men hvørji eru so avreksverk tjóðveldismanna í hernaðarmálinum?

JÚ, teir siga seg hava skrivað eitt bræv — men enn einki svar fingið!!

Annað enn nakrar veitslur, sum eisini Karsten Hoydal var við til, tí tjóðveldisflokkurin hevði víssað honum ein landsstýrissess, er ikki spurt burtur úr NATO-politikki tjóðveldismanna og sokallaða sjálvstýrislandsstýrisins.

Eitt fullgott prógv um hetta fingi vit at hoyra í orðaleikinum millum P. M. Dam og Karsten Hoydal í útvarpinum, har Karsten